

## ..... Onbekend Herkend .....

Op de website kom je "**het Niet Herkende Object**" tegen.

Dat is een object, dat door een Werkgroep lid met zijn omschrijving van het voorwerp is ingebracht. Met hulp van lezers kán zo'n raadsel soms opgelost worden. Dat bleek het geval bij de kruik van Ger Schoolenaar

19-10-2013 - Pas sinds kort ben ik lid van de werkgroep en bezocht de website vandaag. Ik stuitte op de rubriek "het niet herkende object". Nu heb ik zo'n voorwerp dat ik in maart 2008 kocht op de veiling van "de Zwaan" in Amsterdam. Mede door mijn gebrekkige kennis, die ik door lidmaatschap van de Werkgroep wat probeer bij te spijkeren, weet ik niet meer dan dat deze 30 cm hoge terracotta karaf uit Nigeria afkomstig is.

Ik ben wel nieuwsgierig naar de makers. Met dank voor de moeite en met vriendelijke groet,

**Ger Schoolenaar**

07-01-2014 - De kruik van Ger komt waarschijnlijk uit het grensgebied van Nigeria en Kameroen, uit de omgeving van het woongebied van de Tikar in Kameroen. Die Tikar invloed leid ik af uit de gevlochten nek van de kruik. Dit gegeven vinden we vaak in deze regio, zowel bij kruiken als maskers.

De kop van de getoonde kruik doet denken aan dierfiguren zoals die bij de Mambila in Nigeria en "hun buren" in Kameroen veel gemaakt zijn op kruiken, van allerlei soort. Niet alles is echter op de foto goed waar te nemen. Ter vergelijking stuur ik hierbij een foto van een kruik die eveneens een nek heeft van gevlochten materiaal. Aan de figuren op de buik van de kruik is te zien dat deze

kruik uit het Mambila gebied komt. De mensen staan, met de handen aan de kin, klaar om een eed af te leggen. Als je zo'n aardewerken kruik ziet met 'ingebakken' vlechtwerk, vraag je je wel af: Hoe kon dit zo gemaakt worden? Technisch is het een moeilijke opgave om dit als één geheel in klei te maken en vervolgens te bakken zodat het aardewerk wordt. Deze kruiken zijn over het algemeen op een lage temperatuur gebakken, omdat anders het risico bestaat, dat het vlechtwerk verbrandt. Bij ons wordt, in een elektrische oven, meestal een temperatuur van ongeveer 1000 graden Celsius aangehouden. Om van klei aardewerk te maken is echter een temperatuur van 587 graden Celsius al voldoende. In Afrika worden kleipotten voor het bakken heel vaak met een grote hoeveelheid hout afgedekt. Daardoor kan er tijdens het stoken niet zoveel zuurstof bij en zal het vlechtwerk niet zo snel vlam vatten. Soms wordt er in een aparte kleine oven gebakken, meestal ook bij een relatief lage temperatuur. Gevolg van één en ander is wel dat het aardewerk vrij zacht is en daardoor heel kwetsbaar. Bij de afgebeelde Mambila kruik is het gevlochten materiaal opgenomen in de hals van de kruik. Om dat te bereiken, wordt soms een dunne laag droge niet gebakken kleipoeder over het gevlochten materiaal gestreken om het vlechtwerk te beschermen. Technisch vraagt het maken van zo'n kruik veel deskundigheid, omdat de krimp van de klei ( $\pm 10$  procent) bij het drogen ook scheuren kan veroorzaken tussen het vlechtwerk en de klei. Hoe het ook zij, het blijft technisch een moeilijk te maken geheel en vraagt veel ambachtelijke kennis en ervaring. Vr.groet, **Koos Zwiers**



*Mambila kruik - Koos*



*kruik Tikar regio - Ger - h 30*